

El jardí de fades de la senyora Cottingley

Roger Simó

1

Tres germans i un mico

En Jordi, la Laia i la Gina feia quatre hores que viatjaven en el tren que havien agafat a l'estació londinenca de Paddington. Arribaven al final d'una aventura llarguíssima que havia començat dos anys abans en una petita vila a prop de Barcelona.

Però ens hem avançat vint-i-quatre mesos! Anem al principi i fem les presentacions, que aquesta història és llarga i no tenim cap pressa: som a l'any 1939. En Jordi, la Laia i la Gina són germans. Tenen dotze, nou i set anys, respectivament. Tots tres, juntament amb els seus pares, eren membres d'una companyia de circ ambulat que recorria els camins comarcals de Catalunya. Es despertaven un dilluns en un poble,

paraven la carpa del circ, hi actuaven els dies que els semblava, plegaven la carpa i enfilaven cap a una altra població, on arribaven de nit; i l'endemà, sant tornem-hi. La seva vida els EN-CAN-TA-VA.

I és fàcil d'entendre. Els seus pares eren els millors trapezistes d'Europa. I en Jordi, la Laia i la Gina feien diferents tipus d'acrobàcies i malabars. En aquesta tasca els ajudava el Maurice, un mico tití que cabia en qualsevol lloc com a bon membre de la raça de micos més petita del món. Era molt simpàtic i molt i molt intel·ligent, i s'estimava amb bogeria els tres germans. Fins i tot se'ls estimava més que els caramels de maduixa! Sí, sí, ja ho sabien, els germans, que els micos no poden menjar dolços (i que a les persones tampoc els van gens bé!), però un dia el Maurice va pispar un d'aquests caramels a l'home forçut del circ.

L'home forçut! Pocs homes forçuts hi ha hagut com el gran Màverick! Els seus braços eren com premses hidràuliques, podia retorçar una barra de ferro estant a quaranta de febre! Això dona la mesura de la valentia del petit mico, que es va atrevir a pispar-li un caramel de maduixa mentre el forçut Màverick seia a la tassa del vàter fent... bé, pensant en uns assumptes. El que no sabia el Maurice era que al gran Màverick no li deien «gran» pels músculs, sinó perquè era tan gran per dins com per fora. Perquè la veritat era que el múscul que tenia més desenvolupat

era el cor. El gran Màverick sabia que les persones grans i fortes que abusen de la seva superioritat, de fet, són febles com el fang. El gran Màverick se l'estimava tothom, sobretot els animals del circ. No era estrany que, mentre prenia una infusió assegut en una cadireta a l'exterior de la seva caravana, com feia sovint, els ocells se li paressin a l'espatlla mateix a cantar-li a l'orella.

És per això que, quan el mico Maurice li va pispar el caramel, de fet no s'arriscava a res perillós. Com a molt, si l'home forçut l'hagués enxampat, li hauria donat més caramels... i un raspall de dents.

Tornant al començament, el Maurice s'estimava molt els tres germans. Però, de fet, s'estimaven molt els uns als altres: els trapezistes, els pallassos, els acròbates, l'home forçut, la dona bala, el domador de puces... Eren la gran família del circ.

Al seu país, però, hi havia hagut una guerra entre germans que va anar del 1936 al 1939. Tot just havia acabat feia uns quants mesos i les conseqüències s'hi deixaven notar amb força. La gent no estava per riure i tampoc tenia diners per gastar en altres coses que no fossin menjar. Ni tan sols l'espectacle de la Pólvora, la dona bala que sortia disparada per un canó a més de deu metres de distància, era suficient per atraure el públic. És per això que la companyia de

circ va decidir travessar la frontera i començar una nova aventura per terres franceses, on feia més de vint anys que no hi havia hagut cap guerra.

I les coses no els van anar gens malament... al principi. Perquè ja sabeu que les persones són estranyes i sempre troben un motiu o un altre per enfadar-se, ofendre's i barallar-se. El problema és que els adults no resolen els conflictes al pati de l'escola donant-se la mà; més aviat tendeixen a solucionar les coses al camp de batalla i no paren fins que un dels dos guanya. I això va passar en aquell moment: l'any 1939 va començar una guerra terrible que s'havia d'escampar per mig món. L'acabarien anomenant Segona Guerra Mundial.

O sigui que, ja en terres franceses, sovint passava que els artistes del circ es trobaven enmig d'una actuació i, portat pel vent favorable, els arribava el so de l'explosió d'una bomba llunyana. De vegades era el brunzit d'un avió que els sobrevolava en el seu camí cap a territori enemic. De tant en tant, de

bon matí, acabats de llevar i esmorzant tots plegats a l'aire lliure, veien tornar del camp de batalla rengleres d'homes ferits, que aviat eren substituïts per altres de sans, en bona forma i espantats.

Un vespre, després de l'espectacle, el pare dels nens, en Saltiró, que de fet es deia Josep, estava cap-cot i pensatiu. La seva dona, la Marta, coneguda per tots com a Giragonsa, sabia que en portava alguna de cap.

—Estimada —va dir finalment en Saltiró—, la guerra s'acosta. Hem de portar els nens lluny d'aquest malson.

—Ho sé —va contestar la Giragonsa amb el cor encongit—. I ja he pensat una cosa...

Davant la cara d'interrogació del seu marit, la Giragonsa es va explicar:

—Anglaterra és aquí al costat —va començar—, però és una illa. No crec que la guerra hi arribi. Portem el circ cap allà!

La reunió amb tots els membres de la companyia va ser ràpida. Tots tenien clar que havien de marxar d'allà, tots s'estimaven els tres únics nens del circ com si fossin els seus propis fills, i tots volien un futur millor per a ells. Per tant, van recollir i empaquetar i van sortir en direcció al canal de la Mànega. Allà agafarien un vaixell rumb a una nova vida.